

**ФІЗИЧНА ОСОБА ПІДПРИЄМЕЦЬ
АРХІТЕКТОР
ЗАЗУЛИЧ СЕРГІЙ ІВАНОВИЧ**

**ЧЛЕН НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ АРХІТЕКТОРІВ УКРАЇНИ
ДІЙСНИЙ ЧЛЕН АКАДЕМІЇ БУДІВНИЦТВА УКРАЇНИ**

кваліфікаційний сертифікат архітектора. «Розроблення містобудівної документації»
Серія АР №003307 від 14 липня 2016 року.

88015 м.Ужгород вул.Стрільнича 6
ідентифікаційний номер 2295501897
АТ «КОМІНВЕСТБАНК», р/р 26007017000805, МФО 312248,
+38 (050) 61 01 434, +38 (068) 902 15 22
e-mail: sergey.zazulich@gmail.com

З В І Т

про стратегічну екологічну оцінку до детального плану території

**«Зміни до детального плану частини території прилеглих вулиць
Шкільна та Алвег в с. В.Добронь, Ужгородського району»**

Ужгород 2019 рік

1. МЕТОДОЛОГІЯ СЕО

1.1 НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА ПРОВЕДЕННЯ СЕО

1.2 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ТА ВРАХУВАННЯ ДУМКИ ГРОМАДСЬКОСТІ ПІД ЧАС РОЗРОБЛЕННЯ ДПТ ТА ЗДІЙСНЕННЯ СЕО

2. АНАЛІЗ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

2.1. ОСНОВНІ ЦІЛІ ДЕТАЛЬНОГО ПЛАНУ ТЕРИТОРІЇ ТА ЙОГО ЗВ'ЯЗОКЗ ІНШИМИ ДОКУМЕНТАМИ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

2.2. ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТУ ПЛАНОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

3.ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ БЕРЕГІВСЬКОГО РАЙОНУЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

3.1 ГЕОГРАФІЧНЕ РОЗТАШУВАННЯ ТА КЛІМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ

3.2 ХАРАКТЕРИСТИКА ПОТОЧНОГО СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я, А ТАКОЖ ПРОГНОЗНІ ЗМІНИ ЦЬОГО СТАНУ, ЯКЩО ДОКУМЕНТ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ НЕ БУДЕ ЗАТВЕРДЖЕНО

3.2.1. SWOT- АНАЛІЗ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ

3.3 ХАРАКТЕРИСТИКА СТАНУ ДОВКІЛЛЯ, УМОВ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТА СТАНУ ЙОГО ЗДОРОВ'Я, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ

3.4 ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ, У ТОМУ ЧИСЛІ РИЗИКИ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, ЗОКРЕМА ЩОДО ТЕРИТОРІЙ З ПРИРОДООХОРОННИМ СТАТУСОМ

4. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

5. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО -, СЕРЕДНЬО - ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3-5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

6. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

7. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА

7.1 ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ

7.2 ОПИС ЗДІЙСНЕННЯ СТРАТЕГІЧНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОЦІНКИ

8. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

8.1 ПЛАН ЕКОЛОГІЧНОГО МОНІТОРИНГУ

8.2 МОНІТОРИНГ НА ЕТАПІ БУДІВНИЦТВА

8.3 МОНІТОРИНГ НА ЕТАПІ ЕКСПЛУАТАЦІЇ

РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ (РНХ), ВИСНОВКИ.

ПЕРЕДМОВА

Даний проект «Зміни до детального плану частини території прилеглих вулиць Шкільна та Алвег в с. В.Добронь, Ужгородського району» стосується внесення змін та уточнень до розробленої та затвердженої раніше містобудівної документації з назвою «Детальний план території центральної частини села Велика Добронь, по вул. Малодоброньська та в межах прилеглих вулиць Шкільна та Алвег Ужгородського району, Закарпатської області»

«Зміни до детального плану частини території прилеглих вулиць Шкільна та Алвег в с. В.Добронь, Ужгородського району» виконані на підставі рішення 24 сесії VII скликання Великодоброньської сільської ради від 07.03.2018 р. №431, та завдання на проектування підписаного начальником відділу містобудування та архітектури Ужгородської РДА.

1. МЕТОДОЛОГІЯ СЕО

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Ця концепція пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку регіонів та населених пунктів України.

Стратегічна екологічна оцінка дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування.

Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Метою СЕО є забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння інтеграції екологічних факторів у підготовку планів і програм для забезпечення збалансованого (сталого) розвитку с. В.Добронь.

В Україні створені передумови для імплементації процесу СЕО, пов'язані з розвитком стратегічного планування та національної практики застосування екологічної оцінки.

1.1 Нормативно-правова база проведення СЕО в Україні

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року», ухваленого Верховною Радою України 21 грудня 2010 року. В цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики, інструментах реалізації національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії.

Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 17.12.2012 р. № 659 затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України до законодавства Європейського Союзу (Базовий план апроксимації)». Зокрема, відповідно до цього плану потрібно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2003/4/ЄС від 28.01.2003 про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

У Верховній Раді України 21 лютого 2017р. було зареєстровано нову редакцію законопроекту «Про стратегічну екологічну оцінку» (реєстраційний № 6106).

Метою законопроекту є встановлення сфери застосування та порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування на довкілля.

Законопроект, розроблений на виконання пункту 239 плану заходів з імплементації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на імплементацію Директиви 2001/42/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 27 червня 2001 р. про оцінку наслідків окремих планів та програм для довкілля.

Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» був ухвалений Верховною Радою України 20 березня 2018 року та 10 квітня 2018 року підписаний Президентом України. Даний Закон вступив в дію з 12 жовтня 2018 року. Закон встановлює в Україні механізм стратегічної екологічної оцінки (СЕО), який діє в країнах Європейського Союзу та передбачає, що всі важливі документи, зокрема, державні програми, повинні, у першу чергу, проходити стратегічну екологічну оцінку з урахуванням необхідних імовірних ризиків тих чи інших дій для довкілля.

1.2. Забезпечення доступу та врахування думки громадськості під час розроблення ДПТ та здійснення СЕО.

За для попереднього вивчення думки жителів села Велика Добронь що до внесення змін в «Детальний план території центральної частини села Велика Добронь, по вул. Малодоброньська та в межах прилеглих вулиць Шкільна та Алвег Ужгородського району, Закарпатської області», в рамках проведення процедури Стратегічної екологічної оцінки проекту ДПТ була складена Заява про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки, та оприлюднена на офіційному веб-сайті Великодобронської сільської ради:

www.nagudobrony.khaza.ukr.net, та в тижневику «Афіша Закарпаття» №13 від 12 квітня 2019 року, та в газеті «Карпатський об'єктив» №14 від 11 квітня 2019 року.

Протягом громадського обговорення заяви про визначення обсягу стратегії екологічної оцінки (15 календарних днів) звернень, зауважень та пропозицій від громадськості не надходило.

2. АНАЛІЗ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

2.1. Основні цілі детального плану території та його зв'язок з іншими документами державного планування.

Документом державного планування, в даному випадку є детальний план території «Зміни до детального плану частини території прилеглих вулиць Шкільна та Алвег в с. В.Добронь, Ужгородського району».

Основною метою розробки ДПТ було відобразити поточний стан соціального та економічного розвитку села Велика Добронь загалом, і дати уточнення до раніше розробленої містобудівної документації.

Даний детальний план території є містобудівною документацією місцевого рівня, яка визначає функціональне призначення, параметри забудови земельної ділянки з метою розміщення об'єктів будівництва.

Даний детальний план формує принципи планувальної організації забудови, та уточняє в більш крупному масштабі положення Містобудівної документації «Генеральний план с.Велика Добронь» (інститут «Діпромісто» м.Київ), який був розроблений та затверджений в 1974 році.

Детальний план території передбачає урахування державних, громадських і приватних інтересів під час планування забудови, визначення зон пріоритетних та допустимих видів використання, основних факторів його формування.

Під час розробки детального плану території визначаються можливі планувальні обмеження використання території згідно з державними будівельними та санітарно-гігієнічними нормами, формуються пропозиції щодо можливого розташування об'єктів будівництва в межах проектної території із дотриманням вимог містобудівного, санітарного,

екологічного, природоохоронного, протипожежного та іншого законодавства, з метою залучення інвестицій згідно інтересів територіальної громади, та визначаються заходи щодо реалізації містобудівної політики розвитку даної території, згідно п.4.1. ДБН Б.1.1-14:2012 «Склад та зміст детального плану території», для визначення містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки.

2.2. Характеристика об'єкту планової діяльності

Зміни до Детального плану території розроблені з метою урахуванням ефективного використання територій, чіткого функціонального зонування, транспортних та пішохідних потоків, створення нормальних умов для функціонування громадських закладів та безпечного проживання населення.

Об'єкт цього дослідження – територія центральної частини села Велика Добронь. Загальна площа території в межах розробки ДПТ (внесення змін), становить близько 14,0 га.

Проектована територія знаходиться в межах сформованої забудови змішаного типу, на землях житлової та громадської забудови.

Земельні ділянки із запроєктованими громадськими об'єктами (поз.2-4) розташовані по вул.Алвега та поз.1 в глибині вул.Малодоброньська. (див. лист 2 «План існуючого використання території суміщений з опорним планом та схемою планувальних обмежень»).

Земельні ділянки охоплені ПДП сформовані, з призначеними кадастровими номерами. Відповідно до проектних рішень планується зміна цільового призначення цих ділянок.

Земельна ділянка № 1 з півдня примикає до земельної ділянки для будівництва та обслуговування об'єктів туристичної інфраструктури та закладів громадського харчування, з півночі межує із садибною забудовою. Комплекс для відпочинку з басейном запроєктований на двох суміжних ділянках. До будівлі запланований протипожежний проїзд.

Земельна ділянка № 2 з півдня і півночі межує із садибною забудовою, із сходу-землями загального користування, вулицею Алвег.

Рельєф центральної частини села рівнинний з незначним ухилом у південно-західному напрямку, перепад висот коливається в межах 0,5 м.

Сформована історично забудова по вулиці Малодоброньська та Алвег збережена як і вся існуюча планувальна сітка вулиць та проїздів, яка передбачена генеральним планом.

Екологічні, санітарно-епідеміологічні, протипожежні та містобудівні обмеження щодо планованої діяльності відсутні.

Об'єкти культурної спадщини та ПЗФ на ділянці проектування відсутні.

При проектуванні дотримано умови п. 4.3 «Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів» (Наказ Міністерства охорони здоров'я України «173 від 19.06.1996).

Архітектурно-планувальне рішення сформоване на підставі аналізу існуючої ситуації, враховуючи особливості території з точки зору санітарно-гігієнічних умов, інженерного забезпечення об'єктів будівництва та ін.

На проектованому об'єкті будівництва передбачається розміщення таких будівель і споруд:

- будівля комплексу для відпочинку з басейном;
- навіси;
- адміністративно-офісна будівля;
- допоміжна будівля;
- очисні споруди глибокої очистки, типу «біолідер».

Для зручного та безпечного обслуговування запроєктованих об'єктів передбачені елементи внутрішньої майданчикової інфраструктури – автомобільні дороги, огорожі по периметру, телекомунікації та охоронні системи, силові і слабкострумні кабельні мережі.

Схему інженерної підготовки території, що проектується, розроблено згідно планувальних рішень на топографічному матеріалі масштабу 1:1000 і виконано у відповідності до ДБН Б.2.2-12:2018.

Детальний план території розроблений з метою чіткого функціонального зонування та ефективного використання території, організації транспортних та пішохідних потоків по параметрах передбачених нормативними документами, з метою організації безпечного виїзду та виїзду з прилеглих об'єктів які там розташовані, та створення нормальних умов для їх функціонування.

Планувальна структура ДПТ визначилася необхідним функціональним призначенням земельної ділянки, транспортними зв'язками, існуючим рельєфом місцевості, санітарними та протипожежними нормами.

Архітектурно-планувальне рішення сформоване на підставі аналізу існуючої ситуації, враховуючи особливості території з точки зору умов інженерного забезпечення об'єктів будівництва та ін.

Вертикальне планування території виконано з ув'язкою системи водовідведення при урахуванні максимального збереження природного рельєфу, ґрунтового покриву та існуючих зелених насаджень, а також з урахуванням наступних вимог:

- максимального збереження ґрунтів і деревних насаджень;
- відведення поверхневих вод;
- додержання нормативних поперечних та повздовжніх ухилів проїжджої частини;
- мінімального обсягу земляних робіт і мінімального дисбалансу земляних мас.

До початку виконання будівельних робіт родючий шар ґрунту (де це можливо) необхідно зняти з території для подальшого використання при відновленні (рекультивациі) порушених і малопродуктивних земель, а також при впорядкуванні і озелененні території. Баланс родючого шару ґрунту необхідно розрахувати на підставі проведених геологічних вишукувань.

Детальним планом території не передбачається реалізація видів планової діяльності та розташування об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля, та щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля.

3. ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ

3.1. Статистична інформація. Географічне розташування та кліматичні особливості

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Велика Дóбронь село в Ужгородському районі, Закарпатської області на ріці Латориця. Село розташоване в південно-західній частині Ужгородського району.

Перші історичні джерела про село відносяться до 1248 року. Документи 1270 і 1282 року згадують його як королівський маєток під назвами: "Dobron", "Dubrum", "Dubron". Від XIV ст. селом володіли Р. Доброні, Д. Доброні, Д. Доброрускаї та інші власники. Серед власників села в XV ст. Були відомі родини Добо, Перені, Даровці. З 1638 року добронськими землями володіли трансильванські князі з угорського княжого роду Ракоці. У війську Ференца II Ракоці у визвольній війні угорського народу проти австрійської монархії Габсбургів (1703-1711 р.р.) брало участь понад 600 добронських селян.

Джерела XVIII ст. Велику Дóбронь вважають мадярським селом. В селі діє дитячий будинок милосердя «Добрий самаритянин», що є першим недержавним дитячим будинком на території країн СНД.

Зовнішні зв'язки села здійснюються автомобільним транспортом.

с.Велика Дóбронь знаходиться за 35 км по автодорозі до обласного центру – м. Ужгород.

Село вважають папричною столицею України. Червоний солодкий перець спеціального сорту тут вирощують гектарами, а мелють – сотнями кілограмів. Духмяна і яскрава спеція – мелена паприка – не лише головний заробіток села, а вже й справжній бренд: саме доброньська паприка прикрашає страви не лише на Закарпатті. У розпал сезону все село оздоблене червоним перцем.

На північний схід від села розташований Великодобронський зоологічний заказник, який розташований у межах Ужгородського та Мукачівського районів. Його площа-1736 га. Статус даний згідно з рішенням облвиконкому від 25.07.1972 року № 243, постанови РМ УРСР від 28.10.1974 року № 500, рішенням облвиконкому від 23.10.1984 року № 253. Перебуває у віданні ДП «Ужгородське ЛГ». Заказник входить до складу Регіонального ландшафтного парку «Притисянський». В Заказнику охороняються лісові масиви в низині р.Латориця, в яких гніздяться або зупиняються під час міграцій цінні водно-болотні види птахів (коровайка, біла чапля) та охороняються місця оселення козулі, фазанів та інших видів диких тварин.

Поруч з селом протікає річка Латориця.

Територія села представляє собою рівнинну поверхню з незначними коливаннями відміток.

Село можна поділити на три планувальні формування

- центральна – історична частина села, яка охоплює територію між вул. Шкільна та вул.Алвег, вздовж каналу;
- південно-східна частина, промислова;
- північно-західна промислово-сельбицна територія.

Розбудова села передбачена за рахунок переважного розвитку підприємств та закладів по обслуговуванню сільськогосподарського виробництва та житлової забудови.

НАСЕЛЕННЯ

За наданими сільської ради даними чисельність населення селі на 01.01.2019 року становила 6000 осіб.

В Берегівську міську раду крім м. Берегове входить села Затишне з присілком Кукля.

Чисельність сільського населення складає 306 осіб. Чисельність Берегівської міської ради на 01.01.2017 складає 24232 осіб.

ТЕРИТОРІЯ

Згідно наданої інформації площа села складає 4,50 км²

Аналіз сучасного використання земель, в цілому та за окремими елементами, дає висновок, що фактично забудованою є біля 53,5% території села. Житлова забудова займає 35,8% території, з якої 97,4% припадає на садибну забудову.

Усього у середньому на 1 мешканця нині припадає біля 750 м² сільських земель.

ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Темпи росту промисловості та сільського господарства за останні три роки склали біля 11%. Валова продукція – 9664,0 грн. на одну особу.

У селі функціонують: середня загальноосвітня школа I-III ст., гімназія (ліцей), дитячий садок, пошта, приватні комерційні підприємства, сільськогосподарські підприємства, селянські (фермерські) господарства.

Місцеположення та рельєф.

Село розташоване у західній частині Ужгородського району.

Відповідно до фізико-географічного районування України населений пункт знаходиться у межах Березівсько-Мужіївського району Закарпатської низовинної області. В геоморфологічному відношенні - це рівнина, що дрениється річкою Латориця.

Основні форми рельєфу представлені надзапlavною терасою р. Латориця.

Клімат

Клімат – помірно-континентальний, пом'якшений вологими повітряними масами з Атлантики та Середземномор'я. На формування клімату великий вплив мають Карпатські гори. Вони перешкоджають переміщенню холодних повітряних мас і сприяють більшому прогріванню повітря. Характерними рисами клімату є порівняно велика кількість опадів та висока вологість повітря.

Зима (грудень - лютий) м'яка, із слабкими морозами – 5,0 - 7,0°C (з пониженням температури інколи до – 25,0°C). Сніговий покрив нестійкий, утримується до 20 - 25 днів, товщина близько 10,0 - 12,0 см (в окремі роки до 30,0 - 35,0 см).

Весна (березень-травень) із мінливою нестійкою погодою і частим поверненням холодів, протягом всього періоду можливі заморозки.

Літо (червень-вересень) тепле, переважно з ясною погодою, з середніми добовими температурами 20,0 - 25,0°C.

Осінь (жовтень - листопад) в першій половині тепла і суха, в більшості років з ясною погодою, в другій – прохолодна з туманами і дощами, раз на 2 - 3 роки весь період осені відмічається як прохолодний з дощами та туманами.

Температура повітря: середньорічна + 9,9°C, абсолютний мінімум – 33°C, абсолютний максимум + 41°C.

Розрахункова температура: самої холодної п'ятиденки – 18°C, зимова вентиляційна – 6,4°C.

Опалювальний період: середня температура + 1,1°C, період - 153 доби.

Глибина промерзання ґрунту: середня 26 см, максимальна 65 см.

Тривалість без морозного періоду: середня 177 днів.

Середньорічна відносна вологість повітря 74%.

Атмосферні опади: середньорічна кількість 642 мм: в т. ч. теплий період - 403 мм, холодний - 239 мм, середньодобовий максимум 34 мм, спостережний максимум 65 мм (VI.1913).

Висота снігового покриву: середньо декадна 12 см, максимальна 32 см.

Кількість днів із стійким сніговим покривом - 51.

Особливі атмосферні явища (прояв днів/рік): тумани 31 день, заметілі 1 день, грози 38 днів, град 2 дні.

Максимальна швидкість вітру (можлива): 15 м/с - кожний рік, 17-18 м/с - один раз в 5-10 років, 19-24 м/с – один раз в 15-20 років.

У весняний та літній періоди при переміщенні дуже активних, холодних атмосферних фронтів, відмічаються випадки сильних гроз. Вони часто бувають особливо після дуже спекотної погоди, коли починає дмухнути дуже сильний шквалистий вітер, з невеликою тривалістю в часі (від 5 до 20 хв.). Місцями вітер може сягати швидкості до 20-24 м/с, окремі пориви до 29 м/с, що класифікуються як буря.

В цілому на протязі року переважають вітри південно-східного напрямку.

Геологічна будова та гідрогеологічні умови

В геоструктурному відношенні територія приурочена до Чоп-Мукачівської западини Закарпатського внутрішнього прогину. В геологічній будові приймають участь вулканогенні та моласові утворення неогенового та четвертинного віку, що полого залягають на дислокованих відкладах мезозою та палеогену, котрі формують складчастий фундамент прогину.

Неогенові відклади представлені:

- нерозчленованими III та IV підсвітами доробратівської світи сарматського ярусу. Відклади представлені ліпаритами, туфами та ксенотуфами. До складу ксенотуфів входять аргіліти, піщаники, а також андезити. Туфи білого, рідше - рожево-бурого кольору, тріщинуваті;
- відкладами чопської світи погано сортованими піщаними глинами з невитриманими прошарками сірих дрібнозернистих піщаників, рідше - галечника з порід карпатського флішу-піщаника, а також кварцу, аргіліту. Потужність сягає від 2,5 до 5,0 м;
- нерозчленованими верхньоміоценовими та нижньочетвертинними відкладами.

Давньоалювіальні четвертинні відклади представлені трьома горизонтами онокської світи:

- піски тонко-дрібнозернисті, мулуваті, що залягають безпосередньо під покривними глинами та суглинками. Перехід між ними поступовий в інтервалі 20,0 - 30,0 см. Пісок від сірого до темно-сірого кольору складається з погано обкатаних зерен кварцу (60 - 75%), а також метаморфічних та ефузивних порід. В незначних кількостях представлені шпат, слюда. Потужність горизонту від 2,0 до 8,0 м;
- піски нижнього горизонту, що складають основну частину товщі. Представлені різнозернистими різновидами сірого та світло-сірого кольору. Пісок представлений погано- та неокатаними зернами кварцу, а також метаморфічних та ефузивних порід. Перехід пісків верхнього та нижнього горизонтів протягом 30,0-50,0 см. Потужність горизонту до 25,0 м;
- горизонт галечників залягає під різнозернистими пісками. Перехід поступовий протягом 1,0-1,5 м. Складений, в основному, мілким галечником з домішками гравію, а також крупно - та середньозернистого піску.

Уламковий матеріал – погано- та середньоокатані уламки міцних мілкозернистих піщаників, кремнію, кварцитів, а також магматичні породи. Потужність горизонту до 6,5 м.

Сучасні алювіальні відклади представлені покривними глинами та суглинками алювіально-делювіального походження. Глина буровато-сірого кольору, масна, щільна, грудкувата, в'язка, слабо слюдиста, до низу записочена, що переходить в суглинок. Суглинки від буровато-сірого до темно-сірого кольору, слабо в'язкі, слюдисті, залягають горизонтально. Потужність горизонту від 2,0 до 6,8 м.

Варто відмітити, що загальна характеристика геологічної будови проекрованої території має суттєве значення при інженерно-будівельному освоєнні території. При цьому четвертинні відклади мають значну практичну цінність, оскільки до них приурочені основні родовища цегельно-черепичної сировини. Окрім того, вони у більшості випадків слугують природною основою фундаментів будівель та споруд, і тому є безпосереднім об'єктом вивчення при оцінюванні інженерно-будівельних умов території проектування.

Гідрогеологічні умови

Територію села дренує річка Гатріца, яка протікає в центральній частині, наявне староріччя в південній частині села та наявна мережа водовідвідних каналів.

Проектне рішення розглядає дані водні об'єкти як основну складову екологічного каркасу села. Організація та ландшафтне упорядкування прибережних захисних смуг буде сприяти організації зелених та рекреаційних зон.

Село розташоване в межах Закарпатського артезіанського басейну, для якого характерна наявність потужних осадових відкладів, до яких приурочені водоносні горизонти.

Річка Латориця, яка протікає на півночі від села має рівнинний характер. Водність річки істотно змінюється протягом року. Характерною особливістю внутрірічкового розподілу стоку є наявність паводків на річках протягом більшої частини року, нестійкої літньо-осінньої та зимової межені та нечітко вираженого весняного водопілля, сформованого талими і дошовими водами.

Весь теплий період року характеризується частим випаданням зливових опадів, внаслідок чого на річках району щорічно утворюються дощові паводки. У середньому за рік спостерігається 8-10 паводків, в тому числі 1-4 з виходом на заплаву. Інтенсивна водовіддача водозборів при випаданні зливових опадів, а також значна пересіченість місцевості з великими похилами сприяють формуванню паводків з крутими підйомами та спадами рівнів води. Тому тривалість стояння високих рівнів незначна і не перевищує, як правило, 4 - 8 діб.

Осінь і зимова межені нетривалі та нестійкі внаслідок випадання дощів в осінній сезон і відлиг зимою. Зимова межень найбільш чітко проявляється в період зі стійкою від'ємною температурою повітря. Вона рідко триває два місяці.

Процеси льодоутворення (шуга, льодохід) в основному починаються в грудні. Часто вони тривають один-півтори місяці, а у нестійкі зими – протягом всього зимового періоду. Льодостав встановлюється наприкінці грудня, але буває не щорічно. Середня тривалість льодоставу – 1-2 місяці. У теплі зими бувають неодноразові скресання та очищення річок від криги.

Скресують річки Латориця і Уж через декілька днів після початку підйому рівня води. В низинних районах, як правило, скресують на декілька днів пізніше ніж малі річки. Льодохід триває недовго (2-5 днів).

В межах Ужгородського району швидкість течії річки Латориця невисока, внаслідок чого частина наносів осідає, тому річки тут течуть у власних відкладах.

Існуюче водопостачання. Водопостачання села здійснюється з підземних джерел. Використовуються переважно води водоносного горизонту в алювіальних відкладах четвертинної системи, який експлуатується комунальним водоканалом.

Ґрунтовий покрив

В цілому, ґрунти району сформувались в умовах помірного клімату з достатнім зволоженням, тому переважають різновиди дерново-підзолистих ґрунтів на низинній території та бурі гірсько-лісові, лучно-лісові на горбогір'ї. В рівнинній частині вони утворилися як на давніх, так і на сучасних річкових відкладах. Неглибоке залягання ґрунтових вод сприяє їх оглеєнню, а наявність ділянок лісу – опідзолєнню.

Дернові ґрунти мають різний ступінь опідзолєння і оглеєння, тому виділяють такі їх відміни: дерново-опідзолєні, глейові, дерново-глейові ґрунти. Перші розвинулись на підвищених ділянках тераси, де ґрунтові води залягають на більших глибинах; вони мають кращі водоповітряні властивості, але менш гумусовані. Дернові глейові ґрунти утворились там, де ґрунтові води залягають близько до поверхні, а після злив застоюються і на поверхні. Процес оглеєння охоплює весь профіль ґрунту, що негативно відбивається на рості рослин. Ґрунти при висиханні тріскаються на великі брили, це заважає їх обробітку.

На території сільради (забудовані землі) переважають дерново-підзолисті глейовані середньосуглинкові ґрунти. А також, дернові опідзолєні глейові важко суглинкові осушені, середньосуглинкові ґрунти. У зниженнях заплави ріки Латориця та староріччя поширені лучно-болотні ґрунти.

Ґрунтовий покрив проекрованої території характеризується відносною однорідністю, що зумовлено обмеженими розмірами даної території та її геоморфологічними особливостями. На території проектування – дерново-підзолисті глейовані середньосуглинкові ґрунти.

При проведенні будівельних заходів варто знімати родючий шар ґрунту потужністю 20 см, що дозволить вирішити деякі проблеми формування системи зелених насаджень. Фактор ґрунтових умов в даній ситуації не є обмеженням.

Рослинність

Деревна рослинність на території проектування частково наявна. Трав'яниста рослинність на території розробки ДПТ представлена бур'янами: осот польовий, мишій, щиріця, свиріпа, лобода, пирій та ін.

Інженерно-будівельна оцінка території

Відповідно схеми інженерно-геологічного районування України територія села Велика Добронь відноситься до території підвищеної складності будівельних умов освоєння.

Ґрунти проектованої території відносяться до непросадних, насичених.

Одним з прогресуючих сучасних фізико-геологічних процесів, які ускладнюють містобудівне освоєння території є процес підтоплення та локальне заболочення.

Основними причинами та факторами підтоплення є:

а) природні: розташування населеного пункту на понижених ділянках місцевості; кліматичні, геологічні та гідрологічні умови (опади, ерозія, зміна водного режиму річки);

б) техногенні: порушення умов стоку поверхневих вод різними видами будівельної діяльності; незадовільний стан мереж водопостачання та каналізації.

Негативні наслідки даного процесу виражаються у підтопленні будівель, деформації ґрунтів та погіршенні санітарно-гігієнічних умов території.

Окрім того, територія села відноситься до сейсмічно активних зон, про що свідчить Карта загального сейсмічного районування території України (згідно ДБН В.1.1-12:2014 «Будівництво в сейсмічних районах України», де відображені величини сейсмічності, які необхідно враховувати:

- відповідно карти «А», що застосовується при проектуванні будівель і споруд класу наслідків (відповідальності) СС1 згідно з ДБН В.1.2-14, а також класу наслідків (відповідальності) СС2 - для будівель заввишки до 73,5 м – 7 бальна зона;

- відповідно карти «В», що застосовується при проектуванні будівель і споруд класу наслідків (відповідальності) СС2 згідно з ДБН В.1.2-14 - для будівель заввишки від 73,5 м до 100 м, а так само об'єктів, які належать до потенційно небезпечних, але не ідентифікуються як об'єкти підвищеної небезпеки відповідно до ЗУ «Про об'єкти підвищеної небезпеки», територія відноситься до 7-бальної сейсмічної зони;

- відповідно карти «С», що застосовується при проектуванні будівель і споруд класу наслідків (відповідальності) СС3 згідно з ДБН В.1.2-14 необхідно враховувати 8-бальну сейсмічність території.

Існує небезпека проходження транзитних сейсмічних хвиль від осередків, поширених на території Румунії й Угорщини.

Фактор інженерно-будівельної оцінки необхідно враховувати при визначенні вартості будівельного освоєння території.

. Район розташування об'єкта будівництва

Об'єктом планованої діяльності є нове будівництво громадських будівель і споруд. Вибір майданчика будівництва проведено з урахуванням розглянутих варіантів можливого їх розміщення, і техніко-економічних міркувань з урахуванням найбільш економічного використання земель, а також особливостей соціально економічного розвитку села.

Територія ДПТ відноситься до III Б архітектурно-будівельного кліматичного району України, згідно ДСТУ –Н Б В.1.1-27:2010., з наступними кліматичними характеристиками

- :
- середня літня температура +17,1°C, зимова –2,7°C.
  - найнижча температура досягає -28°C, найвища +40°C.
  - розрахункова зимова температура зовнішнього повітря -18°C.
  - нормативне снігове навантаження - 100 кг/м²
  - швидкісний натиск вітру - 27 кгс/м²
  - нормативна глибина промерзання ґрунту 0,7 м.
  - рельєф території спокійний

- сейсмічність - 7 балів.

3.2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, а також прогностичні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено

Сучасний стан (2013-2018рр.) навколишнього природного середовища у селі Велика Добронь характеризується як відносно стабільний. Висновок базується на доповідях Департаменту екології та природних ресурсів Закарпатської ОДА, натурних спостережень.

Повітряне середовище.

За метеорологічними умовами проєктований регіон відноситься до територій з високим потенціалом забруднення повітря та досить несприятливими умовами розсіювання промислових викидів (Районування України за потенціалом забруднення).

Стан повітря залежить від обсягів забруднюючих речовин стаціонарних та пересувних джерел забруднення.

Протягом 2016-го року відбулося збільшення викидів забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення.

Основними стаціонарними джерелами забруднення повітря на території села є індивідуальні котельні промислових та громадських об'єктів, зварювальні пости, складські приміщення (при проведенні розвантажувально-перевантажувальних робіт), резервуари автозаправних станцій.

Основними забруднюючими речовинами є окисли вуглецю, окисли азоту, сірчаний ангідрид, легкі органічні сполуки, аміак, пил зерновий, сажа.

Кількість викидів забруднюючих речовин у повітря пересувними джерелами села у 2015 - 2018 роках становила понад 79% від загального обсягу викидів. Такі рівні забруднення повітря пересувними джерелами перш за все зумовлені збільшенням кількості автотранспорту, погіршенням технічного стану автомобільного парку, незадовільною якістю палива, відставанням темпів розвитку вулично-шляхової мережі, труднощами щодо контролю великої кількості автотранспорту як джерела забруднення атмосфери (приватний транспорт, транзит).

На сьогодні зовнішні (транзитні) та сільські транспортні потоки концентруються, в основному, на головних магістральних вулицях: Малодобронська та Алвег.

Майже всі вулиці та площі села мають покриття низької якості. По таких дорогах автомобілі рухаються з перегазуванням, безперервним гальмуванням і прискоренням двигуна. Хімічно агресивні елементи й сполуки, що містяться у викидах, спричиняють руйнування житлових будинків, пам'яток архітектури тощо. Водночас прискорюються процеси корозійного руйнування металоконструкцій, кабельних мереж, металеві покрівлі, втрачають естетичний вигляд пофарбовані фасади будівель.

На території села Велика Добронь потужних джерел забруднення немає.

Основну частку у забруднення атмосферного повітря вносить транзитний транспорт. Частка викидів від автотранспорту до загального обсягу викидів складала понад 85%.

Водний басейн

Поверхневі води представлені р.Гатріца, староріччям на півдні, сіткою каналів з півдня та півночі території с.Велика Добронь. Всі ці відкриті водойми виконують функцію водоприймача, в які скидаються стоки з прилеглих до них місцевостей.

На проєктованій території знаходиться р.Гатріца, яка проходить в центрі села, Річка знаходиться в незадовільному стані, частково русло замулене, заросле чагарником. Необхідна розчистка русла та проведення комплексного благоустрою.

Відсутність ефективної системи дощової каналізації в селі призводить до забруднення р.Гатриця стічними побутовими неочищеними стоками. Через високе стояння води в каналі на території села під час дощових зливів збирається велика кількість води.

Разом з тим, під час засушливого періоду року в р.Гатриця рівень води значно знижується, а пропускна здатність руслу не дозволяє подати для обводнення розрахункових витрат 5,0 м³/с води з р. Латориця, що призводить до обміління каналу та утворення антисанітарних умов в селі.

За показниками загально-санітарного аналізу і специфічних показниках якості води не відповідає Сан-ПіН 4630-88 в результаті скиду неочищених зворотних вод з житлової забудови.

Об'єкти громадської та житлової забудови обладнані каналізацією на 53%. Мешканці садибної забудови, в основному, користуються вигребами.

На відміну від поверхневих, підземні води більш захищені від антропогенного впливу. Однак, їх якість здебільшого залежить від якісних характеристик поверхневого стоку. Забруднення підземного водоносного горизонту на території садибної забудови пов'язане з порушеннями санітарних вимог щодо обладнання та будівництва вигрібних ям, надвірних вбиралень, гноєсховищ, внесення мінеральних добрив, тощо.

Водопостачання села здійснюється від артезианських свердловин та колодязів. Для забезпечення потреб водопостачання експлуатується водоносний горизонт розвинутий в алювіальних відкладах четвертинної системи. Якість води з артезианських свердловин відповідає існуючим вимогам крім показників вмісту марганцю та заліза, які перевищують допустимі нормативи. Свердловини мають між собою гідравлічний зв'язок.

Для забезпечення санітарно-епідеміологічної безпеки та охорони від випадкового або навмисного забруднення поверхневих чи підземних джерел і водопровідних споруд системи централізованого питного водопостачання (незалежно від форми власності або відомчої підпорядкованості), а також прилеглих до них територій слід передбачати дотримання параметрів зон санітарної охорони (відповідно до вимог ДБН В.2.5-74:2013) та дотримання у межах даних зон режимів господарської діяльності, визначених Постановою Кабінету Міністрів України №2024 від 18.12.1998 «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів».

Стан ґрунтів

Спеціальні роботи (геохімічна зйомка) щодо вивчення стану ґрунтів в селі впродовж останніх 20-ти років не виконувались. Регулярне спостереження за санітарним станом ґрунтів не проводиться.

На сільгоспугіддях спостерігаються підвищені концентрації сполук міді, що пов'язано із застосуванням мідного купоросу при захисті виноградних насаджень. Вміст загальної сірки по всій території перевищує ГДК. По сумарному показнику більше половини території характеризується помірним рівнем забруднення із локальними ділянками сильного забруднення.

Вивезення твердих побутових відходів з території села здійснює спеціалізоване підприємство по вивозу ТПВ, яке зареєстроване на ПП Мішак С.В. Вивіз будівельного сміття та ТПВ планується на паспортизоване сміттєзвалище, яке розташоване в південно-східній частині села, в напрямку м.Берегове. Земельні ресурси зазнають негативного впливу від накопичень побутових відходів, значна частина яких могла б знайти застосування як вторинна сировина. На території села відсутні підприємства з перероблення та утилізації відходів виробництва.

Ще одним суттєвим джерелом забруднення ґрунтів є кладовище. Санітарно-захисна зона від території діючих кладовищ до житлових і громадських будівель повинна бути не меншою 300 м, а від закритих (з закінченим кладовищним періодом) – 50 м.

Окремою проблемою забруднення ґрунтів є проходження автомобільних доріг міжнародного значення, де хімічно-агресивні елементи й сполуки, що містяться у викидах, спричиняють руйнування житлових будинків, пам'яток архітектури тощо.

Протягом останніх років на підприємствах села пестициди не використовуються, склади відсутні. Пестициди завозяться лише для роздрібною реалізацію в обмеженій кількості і зберігаються безпосередньо у пунктах реалізації в заводській упаковці. До них відносяться засоби захисту рослин та добрива, а також супутні товари по догляду за присадибними ділянками.

Забруднені ґрунти є вторинним джерелом забруднення підземних та поверхневих вод, а також повітря через незадовільний стан покриття вулиць, недостатню кількість зелених насаджень.

Радіаційний стан

Згідно постанови Кабінету Міністрів України №106 від 23.07.1991 і №600 від 29.08.1994, село не входить у перелік територій, забруднених у результаті аварії на Чорнобильській АЕС. Середнє значення експозиційної дози гамма-випромінювання знаходиться в межах норми і складає 11,5 мкР/год. (в діапазоні від 11 до 30 мкР/год.).

Дозиметричний паспорт с.Велика Добронь не розроблявся, радіаційне обстеження села не проводилось. Природна радіоактивність не перевищує допустимі норми згідно БДУ – 91.

Виходу радону не зареєстровано. Система планувальних обмежень відсутня.

Електромагнітне забруднення

Електропостачання с.Велика Добронь на даний час забезпечується по лініях електропередачі 10 кВ та 35 кВ через електропідстанції та 35 та 10 кВ.

Передача та розподіл електроенергії між споживачами міста здійснюється по лініях електропередачі до 1кВ через трансформаторні підстанції 6/0,4 кВ (ТП-6/0,4 кВ).

Акустичний режим

Основним джерелом шуму є вулична мережа з інтенсивним рухом автотранспорту.

Безпосередньо територією села проходять наступні автомобільні дороги міжнародного значення:

- М-24, Велика Добронь — Мукачеве — Берегове — контрольно-пропускний пункт «Лужанка»;
- Контрольно-пропускний пункт «Соломоново» — Велика Добронь — Яноші з під'їздом до контрольно-пропускного пункту «Косини».

Транзитний транспорт, проходячи через населений пункт по міжнародних автодорогах, спричиняє шум, погіршує екологічний стан та навантажує магістральну мережу.

Система організації руху та реконструкція вуличної мережі спрямована на вирішення транспортної проблеми. У межах червоних ліній вуличної мережі необхідно впроваджувати застосування шумозахисних заходів для першої лінії забудови (віконні блоки, облицювальні матеріали, озеленення вздовж вулиць).

Чинним генеральним планом заплановано будівництво об'їзної автодороги с.В.Добронь.

Природно-заповідний фонд

Поблизу с.Велика Добронь станом на 01.03.2012 року знаходяться об'єкти природно-заповідного фонду (ПЗФ)

Заказник загальнодержавного значення «Велико-Добронський», площею 1104,39 га.

Об'єкт ПЗФ місцевого значення – Регіональний ландшафтний парк «Притисянський», площею 4559.47 га.

Природоохоронні території також представлені прибережною захисною смугою р.Гатриця та інших водних об'єктів. Господарське використання земель даних територій регламентується дією Земельного та Водного кодексів України.

З метою захисту поверхневих вод, необхідно встановити межі прибережної захисної смуги р.Гатриця як головної водної артерії села.

Визначенню меж прибережних захисних смуг інших водних об'єктів міста повинна передувати їх ретельна інвентаризація з визначенням походження, площі та функціонального призначення водного об'єкту. На даному етапі з урахуванням сучасних вимог землекористування необхідне розроблення технічної документації із землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж прибережної захисної смуги р.Гатриця та інших водних об'єктів в натурі (на місцевості) сертифікованими землевпорядними організаціями.

Планувальні обмеження

Система планувальних обмежень техногенного характеру представлена санітарно-захисними та охоронними зонами від промислових та сільськогосподарських підприємств і виробництв, транспортних об'єктів, комунального призначення та інженерних споруд і комунікацій.

Головні планувальні обмеження представлені санітарно-захисними зонами:

Усі існуючі промислові підприємства села відносяться до IV-V класу шкідливості, для яких нормативні санітарно-захисні зони становлять від 100 до 50 м.

Враховуючи те, що в умовах сформованої забудови витримати вимоги по територіальних розривах санітарно-захисних зон неможливо, головним завданням підприємств, що їх створюють, є впровадження новітніх технологій з подальшим погодженням скорочення параметрів санітарних захисних зон до мінімально-можливих розмірів. У відповідності з ДСП 173-96 (п. 5.14) проекти організації СЗЗ слід розробляти в комплексі з проектом будівництва (реконструкції) підприємства. Здійснення екологічної політики має бути зорієнтоване не на екстенсивні дії (віддалення від джерела забруднення), а на усунення причини забруднення (впливу цього джерела на довкілля) та забезпечення екологічної стабільності розвитку міста. Основний шлях в цьому напрямку – модернізація технологій виробничих процесів.

Планувальні обмеження, представлені санітарними зонами підприємств є динамічним обмежуючим фактором, що потребує постійного моніторингу з боку служб державного санітарно-епідеміологічного нагляду та державних екологічних служб.

Серед комунальних об'єктів найбільші обмеження створює звалище твердих побутових відходів, з санітарно-захисною зоною від даного об'єкту – 500 м (витримується);

Одними із суттєвих джерел забруднення природного середовища і важливих факторів, які обумовлюють планувальну структуру населеного пункту з точки зору територіальної обмеженості, є кладовища традиційного поховання. Санітарно-захисна зона від території діючих кладовищ до житлових і громадських будівель повинна бути не меншою 300 м, а від закритих (з закінченим кладовищним періодом) – 50 м (не витримується). Умови утримання та упорядкування кладовищ повинні відповідати вимогам ДСП 2.2.2.028-99 «Гігієнічні вимоги щодо облаштування і утримання кладовищ в населених пунктах України» від 01.07.1999 року.

Певні планувальні обмеження створюють також об'єкти транспортної інфраструктури, зокрема існуючі АЗС та гаражі (санітарно-захисні зони від 25 до 50 м).

При прийнятті проектних рішень щодо функціонального використання території також враховуються інші охоронні зони комунікаційних об'єктів, інженерних мереж.

Суттєвим планувальним обмеженням є проходження на півночі траси магістрального газопроводу з охоронною зоною 350 м по обидві сторони від осі газопроводу (Постанова Кабінету Міністрів України №1747 від 16.10.2002).

Планувальні обмеження природоохоронного значення представлені об'єктами природно-заповідного фонду та системою прибережних захисних смуг.

Біля села розташовано 2 об'єкти природно-заповідного фонду загального та місцевого значення, що внесені до Державного реєстру, загальною площею 5663,86 га.

Господарське використання земель в межах прибережних захисних смуг регламентується дією Земельного та Водного кодексів України. Згідно Закону України «Про внесення змін до Водного та Земельного кодексів України щодо прибережних захисних смуг» прибережні захисні смуги встановлюються за окремими проектами землеустрою.

Проект землеустрою водоохоронних зон та прибережних захисних смуг всіх водних об'єктів не розроблявся. На даному етапі з урахуванням сучасних вимог землекористування необхідна розробка такого проекту.

Окрім того, для потреб експлуатації та захисту від забруднення, пошкодження і руйнування магістральних, міжгосподарських та інших каналів на меліоративних системах встановлюються смуги відведення з особливим режимом користування.

Основні планувальні обмеження

Комунальні об'єкти		
Сміттєзвалище	500м	П.2.2. ДБН В.2.4-2-2005
Кладовище традиційного поховання	300м	Табл.9.1 ДБН Б.2.2-12:2018
Комунікаційні об'єкти (охоронні зони)		
ЛЕП (1 кВ, 35 кВ)	2-15м	Постанова Кабінету Міністрів України від 04.03.1997 р. N 209
Магістральні трубопроводи (газопроводи та об'єкти на них, продуктопровід та етиленопровід)	350м	Постанова Кабінету Міністрів України №1747 від 16.11.2002
Природоохоронні території		
Прибережна захисна смуга річки Гатріца	25 м (для малих річок)	Водний кодекс України (ст. № 88)
Території та об'єкти природно-заповідного фонду		Закон України «Про природно-заповідний фонд», Положення про об'єкт природно-заповідного фонду

3.3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я, які ймовірно зазнають впливу

Характеризуючи стан атмосферного повітря в цілому по Закарпатській області необхідно відзначити деяке його поліпшення та стабілізацію рівнів забруднення.

За даними Головного управління статистики у Закарпатській області викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення за 2017 рік становлять 3,2 тис.т.

- **Характеристика стану довкілля в загальному по селу.**

Найгострішою проблемою у сфері охорони атмосферного повітря є використання застарілих технологій виробництва теплової енергії для обігріву приміщень, та збільшення кількості викидів відпрацьованих вихлопних газів від автомобільного транспорту що спричиняє негативний вплив як на стан довкілля в цілому та зокрема на здоров'я населення.

Впродовж ряду років в с. Велика Добронь спостерігається скорочення чисельності населення, що пов'язано зі специфікою демографічних процесів, погіршення показників здоров'я, зниження матеріального добробуту та виїздом угорського населення на тимчасові роботи чи на постійне проживання в Угорщину.

Демографічні показники та здоров'я населення є чутливими показниками, які відображають зміни в якості навколишнього природного середовища. Чисельні дані свідчать про те, що в екологічно несприятливих районах реєструється збільшення рівня смертності та захворюваності населення, при цьому відстежується певний зв'язок з екологічними особливостями району.

Забруднення поверхневих вод на території села зумовлено тим, що відсутня централізована загально сільська каналізація, використання поливу для вирощування сільськогосподарських культур із застосуванням пестицидів, а також відсутності сучасного полігону для твердих побутових відходів.

Можна також перерахувати наступні ключові проблеми Великодоброньської сільської ради в галузі охорони навколишнього природного середовища

- 1 Незадовільний стан полігонів твердих побутових відходів (ТПВ)
- 2 Умов розміщення та захоронення ТПВ
- 3 Відсутність підприємств з переробки ТПВ
- 4 Відсутність або незадовільний стан каналізаційних мереж
- 5 Недостатня ефективність роботи очисних споруд
- 6 Низький рівень екологічної культури у населення
- 7 Низький рівень використання альтернативних та відновлювальних джерел енергії
- 8 Недостатня розвиненість системи екологічного моніторингу. Слабка мотивація впливу органів місцевого самоврядування на процеси антропогенного навантаження в населеному пункті.
- 10 Низький рівень впровадження енергоефективних технологій при новому будівництві та реконструкції будівель і споруд.

- **Характеристика стану довкілля поруч з об'єктом планової діяльності**

Запропоноване ДПТ архітектурно-планувальне рішення сформоване на підставі аналізу існуючої ситуації, враховуючи особливості території з точки зору санітарно-гігієнічних умов, інженерного забезпечення об'єктів будівництва та ін.

На проектованому об'єкті будівництва (ділянка 1) передбачається розміщення таких будівель і споруд:

- будівництво комплексу для відпочинку з басейном;
- існуючі навіси;
- існуюча адміністративно-офісна будівля;
- існуюча допоміжна будівля;
- очисні споруди глибокої очистки, типу «Біолідер».(реконструкція)

Для зручного та безпечного обслуговування запроєктованих об'єктів передбачені елементи внутрішньо майданчикової інфраструктури – автомобільні дороги,

огорожі по периметру, телекомунікації та охоронні системи, силові і слабкострумні кабельні мережі. Схему інженерної підготовки території, що проектується, розроблено згідно планувальних рішень на топографічному матеріалі масштабу 1:1000 і виконано у відповідності до ДБН Б.2.2-12:2018.

Вертикальне планування територій виконано з ув'язкою системи водовідведення при урахуванні максимального збереження природного рельєфу, ґрунтового покриву та існуючих зелених насаджень, а також з урахуванням наступних вимог:

- максимального збереження ґрунтів і деревних насаджень;
- відведення поверхневих вод;
- мінімального обсягу земляних робіт і мінімального дисбалансу земляних мас.

На проїздах пропонується влаштування асфальтобетонного покриття.

До початку виконання будівельних робіт родючий шар ґрунту необхідно зняти з території для подальшого використання при відновленні (рекультивациі) порушених і малопродуктивних земель, а також при впорядкуванні і озелененні території. Баланс родючого шару ґрунту необхідно розрахувати на підставі проведених геологічних вишукувань.

Відведення дощового стоку передбачено відкритою та закритою мережею самопливної дощової каналізації, яка скидається у місцевий водотік р.Гатріца, яка з'єднує р.Латорицю з каналом Серне.

Сконцентровані джерела забруднення поверхневих стоків нафтопродуктами та іншими забруднюючими речовинами на території проектування відсутні. Можливе незначне забруднення від автотранспорту, який буде паркуватися на автостоянках поблизу громадських будівель і споруд.

Для забезпечення об'єктів які плануються до будівництва чи реконструкції в центральній частині села передбачається такі інженерні мережі.

Водопостачання

У зв'язку з відсутністю в с.Велика Добронь централізованих систем водопостачання та водовідведення, для забезпечення технічних потреб на період будівництва передбачається використовувати воду з існуючих колодязів або привізну питну воду згідно потреб.

Планований об'єм водоспоживання складатиме 150 м³ /рік.

Протипожежний запас води не передбачається.

Водовідведення

Господарсько-побутові стічні води від запроектованих будівель пропонується відводити на локальні очисні споруди, типу «Біолідер», для біологічної очистки та скиду в резервуар очищених стоків.

Санітарне очищення території

Сумарний об'єм твердих побутових відходів та будівельного сміття на розрахунковий період складатиме орієнтовно - 275 тонн/на рік.

Вивіз будівельного сміття та ТПВ планується здійснювати по заявочній системі після укладання договору з компанією по вивозу відходів. У с.Велика Добронь існує спеціалізоване підприємство по вивозу ТПВ, яке зареєстроване на ПП Мішак С.В. Вивіз будівельного сміття та ТПВ планується на існуючий полігон ТПВ розташований на південно-східній околиці села в напрямку м.Берегове.

Для забезпечення виконання «Програми поводження з твердими побутовими відходами» (постанова кабінету Міністрів від 04.04.2004 р. № 265) проектом передбачається організація роздільного збору побутових відходів із наступним використанням і утилізацією.

Майданчик для встановлення контейнерів для сміття повинен бути огорожений і мати тверде покриття. Для тимчасового збирання побутових відходів рекомендується використовувати контейнери об'ємом 1,1м³.

Електропостачання

Для електропостачання додаткових об'єктів, які будуть збудовані в межах території, що розглядається, рекомендується на розрахунковий термін передбачити реконструкцію існуючих, або спорудження нових трансформаторних підстанцій 10/0,4кВ з трансформаторами розрахункової потужності.

Детальним планом території не передбачається реалізація видів планової діяльності та будівництво об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля, та щодо яких законодавством передбачено здійснення процедури оцінки впливу на довкілля.

Очікуваний вплив на довкілля та здоров'я населення від планової діяльності даного об'єкту будівництва, зокрема на;

Мікроклімат.

Негативні наслідки планованої діяльності на мікроклімат, а також вплив фізичних факторів впливу на найближчу житлову забудову - ***відсутнє.***

Зміни мікроклімату, що безпосередньо пов'язані з відсутністю активних масштабних впливів планової діяльності (значних виділень теплоти, вологи, тощо) - ***не відбудеться.***

Негативні ендегенні та екзогенні процеси, явища природного та техногенного походження (тектонічні, сейсмічні, зсувні, селеві, зміни напруженого стану і властивостей масивів порід, деформації земної поверхні) - ***не передбачаються.***

Ґрунти.

Зміни, які чинять шкідливі впливи на ґрунтовий шар не відбудуться зважаючи на відповідні проектні заходи.

З метою покращення стану навколишнього середовища проектом передбачається ряд планувальних та інженерних заходів, до яких відносяться:

1). Заходи, що впливають на всі компоненти середовища і в цілому покращують санітарно-гігієнічні умови:

- проведення забудови згідно з наміченим функціональним зонуванням;
- інженерна підготовка території - вертикальне планування та регулювання поверхневого стоку, благоустрій господарчих об'єктів, влаштування твердого покриття доріг;
- для забезпечення виконання «Програми поводження з твердими побутовими відходами» (постанова кабінету Міністрів від 04.04.2004 р. № 265) проектом передбачається організація роздільного збору побутових відходів із наступним використанням і утилізацією.

2) Заходи, що покращують стан повітряного басейну:

- інженерний благоустрій території
- каналізування, санітарне очищення.

Біорізноманіття.

Проектом передбачається максимально зберегти існуючі зелені насадження та деревну рослинність. Видалення зелених насаджень на проектній ділянці не передбачається.

Влаштування зелених зон має виключно позитивний вплив на біорізноманіття.

Ареали проживання рідкісних тварин, місця зростання рідкісних рослин в межах проектування відсутні. Значних і незворотних змін в екосистемі дослідженої території в результаті будівництва/експлуатації об'єкту планової діяльності не прогнозується.

Наземних, водних і повітряних шляхів міграції тварин на території не відмічено. В процесі будівництва вплив на рослинний покрив в основному буде виявлятися в пошкодженні та частковому знищенні рослинності транспортними засобами, загибелі і пригніченні рослинного покриву при виникненні аварійних ситуацій.

Водне середовище.

Негативних впливів на водне середовище, порушення гідродинамічного режиму, виснаження поверхневих та підземних водних ресурсів, надходження у водне середовище забруднюючих речовин - **не відбудуватиметься**.

Експлуатація проектного об'єкту не передбачає використання води на виробничі потреби.

Промислові відходи.

Промислові відходи в процесі експлуатації даного об'єкту планової діяльності - **відсутні**.

Тверді побутові відходи

Тверді побутові відходи (ТПВ), що будуть утворюватися передбачається збирати в контейнери, та вивозити спеціалізованими організаціями згідно графіку та по мірі необхідності.

У разі виявлення та ідентифікації серед побутового сміття небезпечних відходів, – необхідно вживати заходів для їх видалення та утилізації відповідно до вимог чинного законодавства України.

Поверхневі та підземні води.

Інфільтрація дощових вод в ґрунт з ділянок без твердого покриття передбачається природнім способом.

Дощові води будуть відводитися по спланованій території з твердим покриттям в систему дощової каналізації або в придорожню канаву.

Вплив на надра.

Заходи для забезпечення нормативного стану земельних ресурсів під час рекультивзації та будівництва включають:

1. Обов'язкове дотримання меж території, відведеної для будівництва.
2. Складування рослинного ґрунту на спеціально відведених майданчиках з наступним використанням його при рекультивзації, вертикального планування будівельного майданчику.
3. Всі будівельні матеріали мають бути розміщені на спеціально відведеній ділянці з твердим покриттям.
4. Контроль за роботою інженерного обладнання, механізмів і транспортних засобів, своєчасний ремонт, недопущення роботи несправних механізмів.
5. Заправка будівельної техніки лише закритим способом – автозаправниками.
6. На будівельному майданчику біля в'їзних воріт передбачено місце мийки коліс для будівельного транспорту, що виїжджає.
7. Складання будівельних матеріалів та конструкцій в межах території відведення на вільних майданчиках з метою уникнення загромодження проїздів та проходів.

Тож у процесі будівництва та експлуатації об'єкту планової діяльності, створення додаткових негативних впливів на ґрунт та надра - **не передбачається**.

Атмосферне повітря.

Очікується незначний об'єм викиду димових газів від агрегатів систем опалення на твердому пальному.

Викошені трави з території передбачається вивозити в спеціальні місця для утилізації. Заборонено спалювання викошеної трави на території об'єкту.

Шкідливий вплив на атмосферне повітря від експлуатації об'єкту планової діяльності очікується - незначним.

Акустичний вплив.

Під час будівництва від роботи будівельної техніки та інвентаря можливе виконання тимчасового додаткового шумового навантаження. Під час експлуатації рівень технологічного шуму не перевищуватиме 75 ДБ.

Світлове, теплове та радіаційне забруднення.

Перераховані впливи на довкілля від експлуатації об'єкту - *не передбачаються*.

Флора та і фауна.

Охорона рослинного і тваринного світу.

Передбачається не менш ніж дворазовий покіс трави на території об'єктів з послідуочим її вивозом.

Незначним, короткостроковим фактором впливу на тваринний світ під час будівництва служитиме надмірний шум від робота будівельної техніки та інвентаря.

Після будівництва проводиться комплексний благоустрій території. Влаштоване тверде покриття не передбачає знищення рослин чи тварин.

З огляду на характер запланованих робіт, значного впливу на місцеву фауну та флору не очікується.

Геологічне середовище.

Очікується позитивний вплив.

Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування, зокрема щодо територій з природоохоронним статусом

Ділянка (територія) розробки детального плану не межує з територіями що мають природоохоронний статус. лісогосподарських зон, територій історико-культурного, природозаповідного, рекреаційного чи оздоровчого призначення.

Територія розробки детального плану частково відноситься до земель водного фонду та прибережно-захисних смуг річки Гатриця. Тож особливу увагу при розробці детального плану звернено на недопущення скиду в річку забруднених стоків від житлового будинку який пропонується до реконструкції.

Екологічні проблеми і ризики на здоров'я населення, які стосуються даного детального плану, та негативний вплив на територій з природоохоронним статусом являється незначним.

4. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ЗАПОБІГАННЯМ НЕГАТИВНОМУ ВПЛИВУ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, ВСТАНОВЛЕНІ НА МІЖНАРОДНОМУ, ДЕРЖАВНОМУ ТА ІНШИХ РІВНЯХ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ, А ТАКОЖ ШЛЯХИ ВРАХУВАННЯ ТАКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Проектні рішення ДПТ розроблено згідно Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», а саме: статті 3 «Основні принципи охорони навколишнього природного середовища».

Відповідно до нормативно-правової бази України було прийнято ряд зобов'язань:

- 1) пріоритетність вимог екологічної безпеки, обов'язковість додержання екологічних стандартів, нормативів та лімітів використання природних ресурсів;
- 2) виконання ряду заходів, що гарантують екологічну безпеку середовища для життя і здоров'я людей, а також запобіжний характер заходів щодо охорони навколишнього природного середовища;
- 3) планова діяльність не передбачає суттєве вилучення будь-якого невідновного ресурсу;

- 4) проектне спрямування на збереження просторової та видової різноманітності і цілісності природних об'єктів і комплексів;
- 5) узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства на основі поєднання міждисциплінарних знань екологічних, соціальних, природничих і технічних наук та прогнозування стану навколишнього природного середовища в рамках проведення процедури Стратегічної екологічної оцінки проекту детального плану території було обґрунтовано;
- 6) забезпечення загальної доступності матеріалів детального плану території та самого звіту СЕО відповідно до вимог Закону України "Про доступ до публічної інформації" шляхом надання їх за запитом на інформацію, оприлюднення на веб-сайті органу місцевого самоврядування, у тому числі у формі відкритих даних, на єдиному державному веб-порталі відкритих даних, у місцевих періодичних друкованих засобах масової інформації, у загальнодоступному місці приміщення органу місцевого самоврядування, що розкриває питання щодо гласності і демократизму при прийнятті рішень, реалізація яких впливає на стан навколишнього природного середовища, формування у населення екологічного світогляду;
- 7) у звіті СЕО надання інформації щодо обґрунтованого нормування впливу планової діяльності на навколишнє природне середовище;
- 8) компенсація шкоди, заподіяної порушенням законодавства про охорону навколишнього природного середовища;
- 9) оцінка ступеню антропогенної змінності територій, сукупної дії факторів, що негативно впливають на екологічну обстановку;
- 10) поєднання заходів стимулювання і відповідальності у справі охорони навколишнього природного середовища;
- 11) використання отриманих висновків моніторингу та комплексу охоронних заходів об'єкту для виконання можливостей факторів позитивного впливу на охорону довкілля.

Транскордонний вплив під час реалізації планованої діяльності відсутній. У порівнянні з нульовою альтернативою вплив на довкілля оцінюється як незначний, оскільки, як зазначалося вище, він буде обумовлений впливом існуючих незмінних факторів. Рівень утилізації відходів, що є важливим індикатором регіонального розвитку, може залишитися на незмінному рівні.

5. ОПИС НАСЛІДКІВ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ВТОРИННИХ, КУМУЛЯТИВНИХ, СИНЕРГІЧНИХ, КОРОТКО-, СЕРЕДНЬО- ТА ДОВГОСТРОКОВИХ (1, 3- 5 ТА 10-15 РОКІВ ВІДПОВІДНО, А ЗА НЕОБХІДНОСТІ - 50-100 РОКІВ), ПОСТІЙНИХ І ТИМЧАСОВИХ, ПОЗИТИВНИХ І НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

Згідно «Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування» затверджених Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.01.2011 № 29) наслідки для довкілля, у тому числі для здоров'я населення – будь які ймовірні наслідки для флори, фауни, біорізноманіття, ґрунту, клімату, повітря, води, ландшафту (включаючи техногенного), природних територій та об'єктів, безпеки життєдіяльності населення та його здоров'я, матеріальних активів, об'єктів культурної спадщини та взаємодія цих факторів.

Вторинні наслідки – вигоди, які полягають у широкому залученні громадськості до прийняття рішень та встановлення прозорих процедур їх прийняття.

Кумулятивні наслідки – нагромадження в організмах людей, тварин, рослин отрути різних речовин внаслідок тривалого їх використання.

Ймовірність того, що реалізація ДПТ призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, і в сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля - *є незначною*.

Синергічні наслідки – сумарний ефект, який полягає у тому, що при взаємодії 2-х або більше факторів їх дія суттєво переважає дію кожного окремо компоненту.

Коротко- та середньострокові наслідки (1, 3-5, 10-15 років) наразі відсутні.

Вплив на атмосферне повітря. В результаті реалізації планованої діяльності передбачається незначне збільшення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря.

Вплив на водні ресурси. Планована діяльність передбачає не суттєвий вплив на водні ресурси виконання заходів, реалізація яких не призведе до збільшення обсягів скидів забруднених вод у поверхневі води.

Відходи. Планова діяльність не передбачає виконання заходів, реалізація яких призведе до збільшення обсягів утворення відходів

Вплив на земельні ресурси. Внаслідок реалізації планової діяльності не передбачається змін у топографії або в характеристиках рельєфу, поява таких загроз, як землетруси, зсуви, селеві потоки, провали землі та інші подібні загрози.

Вплив на біорізноманіття та рекреаційні зони. В плановій діяльності не передбачається реалізація завдань, які можуть призвести до негативного впливу на біорізноманіття та рекреаційні зони.

Вплив на культурну спадщину. Реалізація планової діяльності не призведе до негативного впливу на наявні об'єкти історико-культурної спадщини.

Вплив на населення та інфраструктуру. Планова діяльність не передбачає появу нових ризиків для здоров'я населення.

Екологічне управління, моніторинг. Планова діяльність не передбачає послаблення правових і економічних механізмів контролю в галузі екологічної безпеки.

При проведенні планової діяльності буде можливе під час здійснення моніторингу атмосферного повітря, а точніше узагальнених даних про склад та обсяги викидів забруднюючих речовин; оцінки рівня та ступеня небезпечності забруднення для довкілля та життєдіяльності населення; оцінки складу та обсягів викидів забруднюючих речовин.

Кумулятивний вплив. Ймовірність того, що реалізація планової діяльності призведе до таких можливих впливів на довкілля або здоров'я людей, які самі по собі будуть незначними, але у сукупності матимуть значний сумарний (кумулятивний) вплив на довкілля, є *незначною*.

Реалізація планованої діяльності буде мати позитивний вплив на соціально – економічний розвиток території та незначний вплив на довкілля.

6. ЗАХОДИ, ЩО ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ВЖИТИ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ, ЗМЕНШЕННЯ ТА ПОМ'ЯКШЕННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ

Зважаючи на державну політику в галузі енергозбереження, забезпечення екологічної безпеки, раціонального використання природних ресурсів, при будівництві об'єкту доцільно максимально повно використовувати сучасні високоефективні екоенергозберігаючі технології та матеріали, зокрема огорожуючі конструкції з мінімальним коефіцієнтом теплопровідності, інженерне обладнання з високим коефіцієнтом корисної дії, тощо.

Перелік і стисла характеристика проектних рішень, комплекс яких включає:

- ресурсозберігаючі заходи – збереження і раціональне використання земельних та водних ресурсів, повторне їх використання та ін.;
- планувальні заходи – функціональне зонування, організація санітарно-захисних зон та санітарних розривів, озеленення та ін.;

- відновлювальні заходи - технічна і біологічна рекультивация, нормалізація стану окремих компонентів навколишнього середовища тощо;

- захисні заходи:

Для попередження та захисту об'єктів необхідно проведення наступних попереджувально-захисних заходів:

- посилення режиму безпеки шляхом встановлення систем відео спостереження та охоронної сигналізації;
- передбачити освітлення прилеглої території в нічний час - компенсаційні заходи (при необхідності) - компенсація незворотного збитку від планованої діяльності шляхом проведення заходів щодо рівноцінного поліпшення стану природного, соціального і техногенного середовища в іншому місці і/або в інший час, грошове відшкодування збитків.

На всіх етапах реалізації ДПТ проектні рішення будуть здійснюватись в відповідності з нормами і правилами охорони навколишнього середовища і вимог екологічної безпеки, в тому числі вимоги Закону України «Про охорону земель»; Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»; Закону України «Про охорону атмосферного повітря» тощо.

- охоронні заходи – передбачити систему моніторингу зі спостереженням за технічним станом обладнання, за станом ґрунтів та здійснення контролюють за дотриманням ГДВ забруднюючих речовин в атмосферному повітрі у зоні впливу планової діяльності.

7. ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ВИПРАВДАНИХ АЛЬТЕРНАТИВ, ЩО РОЗГЛЯДАЛИСЯ, ОПИС СПОСОБУ, В ЯКИЙ ЗДІЙСНЮВАЛАСЯ СТРАТЕГІЧНА ЕКОЛОГІЧНА ОЦІНКА

З метою розгляду альтернативних проектних рішень та їх екологічних наслідків під час стратегічної екологічної оцінки даного детального плану території, передбачається розглянути «Нульовий сценарій», без впровадження проектних змін.

Альтернатива 1: «Нульовий сценарій» – тобто опис, прогнозування та оцінка ситуації у випадку незатвердження зазначеного документа державного планування.

7.1. Обґрунтування вибору

Альтернативи іншого характеру відсутні з огляду на необхідність (проведення даної планованої діяльності).

Вибір даного майданчика будівництва проведено з урахуванням доцільності розміщення об'єкта, а також аспектів соціально-економічного розвитку міста Берегове в цілому.

У разі незатвердження документа державного планування, а саме детального плану території, та відмова від реалізації будівництва, призведе до неможливості подальшого економічного розвитку населеного пункту. Цей сценарій може розумітися, як продовження поточних (найчастіше несприятливих) тенденцій щодо стану довкілля.

За даним варіантом подальший стабільний розвиток населеного пункту є очевидно проблематичним, і ця альтернатива веде до погіршення екологічної ситуації, неефективного використання земельних ресурсів, хаотичної забудови та вуличної мережі, погіршення ситуації в цілому.

7.2. Опис здійснення стратегічної екологічної оцінки

Під час підготовки звіту стратегічної екологічної оцінки визначено доцільність і прийнятність планової діяльності і обґрунтування економічних, технічних, організаційних, державно-правових та інших заходів щодо забезпечення безпеки навколишнього середовища, а також оцінено вплив на навколишнє середовище в період будівництва та функціонування будівель і споруд, надано прогноз впливу на оточуюче середовище, виходячи із особливостей планової діяльності з урахуванням природних, соціальних та техногенних умов.

Основним критерієм під час стратегічної екологічної оцінки проекту містобудівної документації є її відповідність державним будівельним нормам, санітарним нормам і правилам України, законодавству у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Основні методи під час стратегічної екологічної оцінки:

- 1) аналіз слабких та сильних сторін проекту містобудівної документації з точки зору екологічної ситуації, а саме:
  - проаналізовано в регіональному плані природні умови території, яка межує з ділянкою розміщення планової діяльності, включаючи характеристику поверхневих водних систем, ландшафтів (рельєф, родючі ґрунти, рослинність та ін.), гідрогеологічні особливості території та інших компонентів природного середовища;
  - розглянуто природні ресурси з обмеженим режимом їх використання, в тому числі водоспоживання та водовідведення, забруднення атмосферного середовища;
  - оцінено можливі зміни в природних та антропогенних екосистемах;
  - проаналізовано склад ґрунтів, рівні залягання підземних вод, особливості гідрогеологічних умов майданчика за результатами інженерно-геологічних вишукувань;
- 2) консультації з громадськістю щодо екологічних цілей;
- 3) розглянуто способи ліквідації наслідків;
- 4) особи, які приймають рішення, ознайомлені з можливими наслідками здійснення запланованої діяльності;
- 5) отриманні зауваження і пропозиції до проекту містобудівної документації;
- 6) проведено громадське обговорення у процесі розробки проекту містобудівної документації.

В ході СЕО проведено оцінку факторів ризику і потенційного впливу на стан довкілля, враховано екологічні завдання місцевого рівня в інтересах ефективного та стабільного соціально-економічного розвитку населеного пункту та підвищення якості життя населення.

8. ЗАХОДИ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАСЛІДКІВ ВИКОНАННЯ ДОКУМЕНТА ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ, У ТОМУ ЧИСЛІ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Організація моніторингу детального плану території рекомендується шляхом здійснення наступних заходів:

- порівняння фактичного стану компонентів довкілля з минулорічними показниками, в яких реалізуються заходи планової діяльності, один раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження.

У разі виявлення перевищень минулорічних показників провести аналіз на предмет зв'язку з реалізацією заходів планованої діяльності;

- порівняння фактичних показників індикаторів виконання заходів планової діяльності, зокрема рівня викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, один раз на рік на підставі результатів державного статистичного спостереження.

8.1. План екологічного моніторингу.

Положення щодо створення системи моніторингу довкілля Березівського району визначає порядок створення та функціонування системи з урахуванням стану довкілля та природоохоронної діяльності в районі, визначає основні завдання районної системи моніторингу довкілля, суб'єктів системи, їх завдання відповідно до конкретного ресурсу, принципи організації та функціонування системи, взаємовідносини між суб'єктами під час створення та опрацювання системи моніторингу, структуру системи, організаційний механізм її створення.

Запропоноване Положення слід розробити відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та постанови Кабінету Міністрів України від 30.03.98 № 391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля».

Система моніторингу довкілля - це система спостережень, збирання, оброблення, передавання, збереження та аналізу інформації про стан довкілля, прогнозування його змін і розроблення науково-обґрунтованих рекомендацій для прийняття рішень про запобігання негативним змінам стану довкілля та дотримання вимог екологічної безпеки.

Екологічний та соціальний моніторинг для об'єкту СЕС буде здійснюватися з метою забезпечення неухильного дотримання вимог законодавства під час її будівництва і експлуатації та втілення всіх заходів щодо мінімізації ймовірних впливів та наслідків на навколишнє природне та соціальне середовище.

Загальною метою моніторингу екологічних та соціальних аспектів даного проекту є забезпечення/гарантування того, що всі заходи пом'якшення та мінімізації впливів та наслідків успішно втілюються та вони є ефективними та достатніми.

Екологічний та соціальний моніторинг також передбачає своєчасне виявлення нових проблем та питань, що викликають занепокоєння. Моніторинг має відбуватись на декількох рівнях та передбачати можливі екологічні загрози та/або виявляти під час його здійснення впливи, що не були передбачені раніше.

Програма екологічного моніторингу буде працювати під час будівництва та експлуатації об'єкту. Вона складається із переліку дій та заходів, кожний із яких має певну мету та ключові індикатори та критерії для оцінки.

Постійний моніторинг буде здійснюватися під час всього життєвого циклу об'єкту: будівництво - експлуатація - виведення із експлуатації.

Моніторинг включає, але не обмежується наступними етапами:

1. Вибір параметрів навколишнього природного та соціального середовища для певних аспектів;
2. Встановлення ключових параметрів моніторингу;
3. Візуальний огляд;
4. Регулярний відбір зразків/проб та їх дослідження;
5. Регулярні опитування та зустрічі із громадою, яка потенційно потрапляє в зону впливу об'єкту планованої діяльності;
6. Аналіз інформації, що була отримана під час моніторингу та за необхідності розробка комплексу заходів, що усувають або максимально пом'якшують вплив об'єкту на навколишнє природне та соціальне середовище.
7. Регулярний перегляд (не менше одного разу на рік) програми моніторингу та її коригування в разі необхідності.

Внутрішній моніторинг

Перед початком будівництва буде призначено фахівця, який буде відповідальним за дотримання екологічних та соціальних вимог під час будівельних робіт. Також ця людина буде підтримувати регулярний контакт не тільки із державними контролюючими органами, а й начальником відділу охорони навколишнього природного середовища, начальником відділу охорони праці та особою, відповідальною на підприємстві за зв'язок із громадськістю та корпоративну соціальну відповідальність.

Зовнішній моніторинг та оцінка

Передбачається виконання зовнішнього моніторингу об'єкту силами органів державного нагляду (територіальні органи Державної екологічної інспекції України, Держпродспоживслужби України та Держпраці), місцевого самоврядування та місцевих громадських об'єднань, представниками кредиторів та інвесторів, в т.ч. залученими аудиторськими компаніями.

Органи державного нагляду здійснюватимуть моніторинг та контроль підприємства шляхом проведення планових та позапланових перевірок із залученням інших зацікавлених сторін.

Органи місцевого самоврядування та місцеві громадські об'єднання мають право долучатись до контролюючих органів або відвідувати об'єкт самостійно відповідно до вимог біобезпеки, що встановлені на підприємстві будуть публікувати на власному сайті сканкопії результатів лабораторних досліджень параметрів навколишнього середовища, що виконуються в рамках моніторингу, не пізніше ніж через 5 (п'ять) робочих днів після отримання їх оригіналів.

РЕЗЮМЕ НЕТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ (РНХ), ІНФОРМАЦІЇ, ПЕРЕДБАЧЕНОЇ ПУНКТАМИ 1 - 10 ЦЬОЇ ЧАСТИНИ, РОЗРАХОВАНИХ НА ШИРОКУ АУДИТОРІЮ

У Звіті з стратегічної екологічної оцінки «Зміни до детального плану частини території прилеглих вулиць Шкільна та Алвег в с. В.Добронь, Ужгородського району», проведено оцінку впливів на довкілля об'єкту планованої діяльності в регіоні його розміщення.

Даний документ - Резюме нетехнічного характеру (РНХ) - містить коротку інформацію про потенційні екологічні та соціальні наслідки, які мають відношення до запропонованої діяльності.

Також пропонуються відповідні заходи по зниженню негативних екологічних та соціальних наслідків, що можуть виникнути в процесі будівництва та експлуатації об'єкту планованої діяльності.

Найбільш вразливою складовою планової діяльності, що зазнає негативного впливу - це викиди в атмосферне повітря від роботи автотранспорту та будівельної техніки, та подальших викидів від топкової системи опалення будівлі.

Все вищенаведене свідчить про зовсім незначний вплив планового об'єкта на стан атмосферного повітря.

Цей документ (РНХ) буде розміщений для ознайомлення і для надання коментарів. Будь-яка особа може надати свої зауваження та рекомендації щодо екологічних, соціальних та інших аспектів цього проекту до органу місцевого самоврядування або до власника об'єкта планової діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку». <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>
2. Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування: наказ Міністерства екології та природних ресурсів України від 10.08.2018. N 296.
https://menr.gov.ua/files/docs/nakazy/2018/nakaz_296.
3. Екологічний паспорт Закарпатської області
http://ecozakarpat.gov.ua/?page_id=308
4. Все про Закарпатську область.
<http://ukrtur.narod.ru/turizm/regionukr/zakarp/geopoloshzak/geopolozakar.htm>

ВИСНОВОК

На підставі проведеного аналізу зроблено висновок що розроблений детальний план території для розміщення «Зміни до детального плану частини території прилеглих вулиць Шкільна та Алвег в с. В.Добронь, Ужгородського району» відповідає державним та регіональним стратегічним документам, реалізація заходів планової діяльності не справляє значного негативного впливу на стан довкілля та здоров'я населення.

За результатами СЕО надано рекомендації до змісту заходів планової діяльності та заходи з моніторингу впливу реалізації планової діяльності на довкілля, що відповідно до ст.9 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» повинно бути враховане в документі детального планування.

Замовник ЗВІТУ: Великодобронська сільська рада,
89400, Закарпатська обл., Ужгородський район, с.Велика Добронь, вул.Чонгор
буд. 2, тел. (03127) 14-325, (03127) 14-256 www.nagydobrony.khaza.ukr.net

Виконавець ЗВІТУ: ФОП – Зазулич С.І.
кваліфікаційний сертифікат архітектора «Розроблення містобудівної
документації» Серія АР №003307
член Національної Спілки Архітекторів України
дійсний член Академії Будівництва України

